

3H - Filozofija

Opis vsebin učnih enot, časovna razporeditev po mesecih oz. število ur namenjenih posamezni učni enoti

Uvod v filozofijo (september)

Vsebine:

Etimologija in definicije filozofije

od mythosa do logosa; mit o Orfeju

Temeljne filozofske panoge in njihova vprašanja

Razlika med filozofijo, znanostjo in religijo

vzhodna in zahodna filozofija

Povezava z državljsko vzgojo:

Kompetence, ki jih pomaga razvijati učenje filozofije

Kritično mišljenje kot temelj aktivnega državljanstva

Filozofija kot orodje za razumevanje družbenih vprašanj

Možna berila:

Jaspers: čudenje, dvom, eksistenca v filozofiji, znanosti in umetnosti

izbrani članki v reviji Akropolitanec

Medpredmetne povezave: verouk, naravoslovje, zgodovina, humanistične vede

Predsokratiki – antična filozofija/kozmoško obdobje (september - november)

Vsebine:

Jonski naravoslovci: Tales, Anaksimander, Anaksimenes

Heraklit

Pitagora in Pitagorejci

Parmenid

Empedokles

Anaksagoras

Demokrit

Povezava z državljsko vzgojo/ Agendo 2030:

Cilj 6: Čista voda in sanitarna ureditev (Tales in pomen vode)

Cilj 13: Podnebni ukrepi (Heraklit in koncept spremembe)

Možna berila:

Hermann Diels/Anton Sovre: Fragmenti predsokratikov (izbor, zlasti za Heraklita)

Medpredmetne povezave: naravoslovje, zgodovina, humanistične vede, matematika

Antična filozofija (antropološko obdobje) - Sofisti in Sokrat (november)

Vsebine:

Protagora: človek je merilo vseh stvari

Gorgija: skepticizem in retorika

Sokrat (majevtična metoda, etični intelektualizem, miselna svoboda, ironija, etika, gnoseologija, vprašanje vrlin in pravičnosti)

Povezava z državljsko vzgojo:

Pomen kritičnega mišljenja in argumentacije v demokraciji

Etika in moralna odgovornost posameznika v družbi

Možna berila:

Hermann Diels/Anton Sovre: Fragmenti predsokratikov (izbor, Sokrat; Platon: Apologija)

Medpredmetne povezave: humanistične vede, zgodovina, italijanščina

Antična filozofija (ontološko obdobje) - Platon (december - januar)

Vsebine:

Teorija idej in mit o votlini

Nauk o duši (psihologija)

Platonova idealna država in pravičnost (politika)

Platonova epistemologija

Povezava z Agendo 2030:

Cilj 4: Kakovostno izobraževanje (Platonova akademija in pomen znanja)

Cilj 5: Enakopravnost spolov

Cilj 10: zmanjšanje neenakosti

Cilj 16: Mir, pravičnost in močne institucije (Platonova idealna država)

Možna berila:

berila iz Države (prisposoba o votlini, prisposoba o daljici; prisposoba o ladji) in Apologije

Antična filozofija (ontološko obdobje) - Aristotel (februar - april)

Vsebine:

Licej; klasifikacija znanosti

Ontološko vprašanje

Metafizika: substanca, forma in materija

Logika: silogizmi in kategorije

Psihologija: enotnost duše in telesa

Etika: zlata sredina in eudaimonia; o prijateljstvu

Politična filozofija: človek kot politično bitje; aktivno državljanstvo

Povezava z državljansko vzgojo:

Pomen vrlin v osebnem in javnem življenju

Različne oblike vladavine in njihove prednosti ter slabosti

Aktivno državljanstvo

Možna berila:

Aristotel: Nikomahova etika (izbrani odlomki)

Aristotel: Politika (izbrani odlomki)

Medpredmetne povezave: naravoslovje, humanistične vede, italijanščina, matematika (logika)

Etično in religiozno obdobje helenistično-rimske filozofije (april)

Vsebine:

Epikurejci: atomizem in etika užitka

Stoiki: logos, kozmopolitizem in apatija

Skeptiki: epohé in ataraksija

Kiniki: askeza in kritika družbe

Povezava z Agendo 2030:

Cilj 3: Zdravje in dobro počutje (epikurejski in stoiški pogledi na srečo)

Cilj 17: Partnerstva za doseganje ciljev (stoiški kozmopolitizem)

Možna berila:

Epikur: Pismo Menojkeju (odlomki)

Mark Avrelij: Dnevnik cesarja Marka Avrelija (odlomki)

Srednjeveška filozofija – Patristika (april/maj - junij)

Vsebine:

Sveti Avguštin: problem zla in svobodna volja

Odnos med vero in razumom

Povezava z državljansko vzgojo:

Odnos med državo in religijo

Etična odgovornost posameznika v družbi

Možna berila:

Avguštin: Izpovedi (izbrani odlomki)

Srednjeveška filozofija - Sholastika

Vsebine:

Anzelm Canterburyjski: ontološki dokaz

Tomaž Akvinski: pet poti in naravni zakon

Spor o univerzalijah: realizem, nominalizem, konceptualizem

Viljem Ockhamski: princip ekonomičnosti (Ockhamova britev)

Povezava z Agendo 2030:

Cilj 16: Mir, pravičnost in močne institucije (naravni zakon in človekove pravice)

Dijak bo ob zaključku šolskega leta ocenjen pozitivno, če:

Končna ocena je sestavljena iz več delnih ocen, to so: ocene pisnih izdelkov (tihe vaje, domače naloge, raziskave in predstavitev razredu s PowerPointom, poročila prebranih knjig ali člankov; eseji, ipd.) in ustnega preverjanja (individualno spraševanje in krajša skupinska spraševanja) ali ustnih oblik sporočanja (npr. svetuje razredu knjigo, predstavi učno enoto, popravna spraševanja s pomočjo PowerPoint predstavitev, simulirane debate ali oktrogle mize, ipd.); ocene socialnih kompetenc: kvaliteta prisotnosti in dela na šoli ter v razredu: dijak konstruktivno sodeluje za razvoj svoje šole; v razredu dokaže, da je sposoben premostiti medosebna trenja za skupno dobrobit razreda; pozna in upošteva pravila učinkovite komunikacije; vzdržuje, razvija in krepi delovno naravnost razreda; soustvarja pozitivno učno klimo; sodelovanje pri pouku: dijakova sodelovalna, spoštljiva in odgovorna aktivnost pri pouku. Dijak je na koncu polletja oz. šolskega leta ocenjen z minimalno pozitivno oceno 6 (šest), ko: 1) je skupna srednja ocenja vseh pisnih in/ali ustnih preverjanj za vse predvidene učne enote vsaj 5,6 (drugo polletje); 2) ko pokaže zadostno zanimanje za aktualne družbene in kulturne problematike; 3) ko v zadostni meri sodeluje pri pouku (piše zapiske in bere besedila največkrat šele po učiteljevi vzpodbudi, včasih odgovori na kakšno vprašanje, praviloma ne postavlja svojih, komaj kdaj sodeluje v diskusijah, ne utemelji svojih prispevkov, vendar strpno posluša in sledi prispevkom drugih).